

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये बालकाण्डे

॥ पञ्चसप्ततितमः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ पञ्चसप्ततितमः सर्गः ॥

दशरथवाक्यमनाकर्ण्य परशुरामेण श्रीरामस्य वैष्णवधनुषि बाणं सन्धातुं प्रेरणम्

राम दाशरथे वीर वीर्यं ते श्रूयतेऽद्भुतम्।
धनुषो भेदनं चैव निखिलेन मया श्रुतम् ॥ 1.75.1 ॥

तदद्भुतमचिन्त्यं च भेदनं धनुषस्तथा।
तच्छ्रुत्वाहमनुप्राप्तो धनुर्गृह्यापरं शुभम् ॥ 1.75.2 ॥

तदिदं घोरसङ्काशं जामदग्न्यं महद्भनुः।
पूरयस्व शरेणैव स्वबलं दर्शयस्व च ॥ 1.75.3 ॥

तदहं ते बलं दृष्ट्वा धनुषोऽप्यस्य पूरणे।
द्वन्द्वयुद्धं प्रदास्यामि वीर्यश्लाघ्यमहं तव ॥ 1.75.4 ॥

तस्य तद् वचनं श्रुत्वा राजा दशरथस्तदा।
विषण्णवदनो दीनः प्राञ्जलिर्वाक्यमब्रवीत् ॥ 1.75.5 ॥

क्षत्ररोषात् प्रशान्तस्त्वं ब्राह्मणश्च महातपाः।
बालानां मम पुत्राणामभयं दातुमर्हसि ॥ 1.75.6 ॥

भार्गवाणां कुले जातः स्वाध्यायव्रतशालिनाम्।
सहस्राक्षे प्रतिज्ञाय शस्त्रं प्रक्षिप्तवानसि ॥ 1.75.7 ॥

स त्वं धर्मपरो भूत्वा कश्यपाय वसुन्धराम्।
दत्त्वा वनमुपागम्य महेन्द्रकृतकेतनः ॥ 1.75.8 ॥

मम सर्वविनाशाय सम्प्राप्तस्त्वं महामुने।
न चैकस्मिन् हते रामे सर्वे जीवामहे वयम् ॥ 1.75.9 ॥

ब्रुवत्येवं दशरथे जामदग्न्यः प्रतापवान्।
अनादृत्य तु तद्वाक्यं राममेवाभ्यभाषत ॥ 1.75.10 ॥

इमे द्वे धनुषी श्रेष्ठे दिव्ये लोकाभिपूजिते।
दृढे बलवती मुख्ये सुकृते विश्वकर्मणा ॥ 1.75.11 ॥

अनुसृष्टं सुरैरेकं त्र्यम्बकाय युयुत्सवे।
त्रिपुरघ्नं नरश्रेष्ठ भग्नं काकुत्स्थ यत्त्वया ॥ 1.75.12 ॥

इदं द्वितीयं दुर्धर्षं विष्णोर्दत्तं सुरोत्तमैः।
तदिदं वैष्णवं राम धनुः परपुरञ्जयम् ॥ 1.75.13 ॥

समानसारं काकुत्स्थ रौद्रेण धनुषा त्विदम्।
तदा तु देवताः सर्वाः पृच्छन्ति स्म पितामहम् ॥ 1.75.14 ॥

शितिकण्ठस्य विष्णोश्च बलाबलनिरीक्षया।
अभिप्रायं तु विज्ञाय देवतानां पितामहः ॥ 1.75.15 ॥

विरोधं जनयामास तयोः सत्यवतां वरः।
विरोधे तु महद् युद्धमभवद् रोमहर्षणम् ॥ 1.75.16 ॥

शितिकण्ठस्य विष्णोश्च परस्परजयैषिणोः।
तदा तु जृम्भितं शैवं धनुर्भीमपराक्रमम् ॥ 1.75.17 ॥

हुङ्कारेण महादेवः स्तम्भितोऽथ त्रिलोचनः।
देवैस्तदा समागम्य सर्षिसङ्घः सचारणैः ॥ 1.75.18 ॥

याचितौ प्रशमं तत्र जग्मतुस्तौ सुरोत्तमौ।
जृम्भितं तद् धनुर्दृष्ट्वा शैवं विष्णुपराक्रमैः ॥ 1.75.19 ॥

अधिकं मेनिरे विष्णुं देवाः सर्षिगणास्तथा।
धनू रुद्रस्तु सङ्क्रुद्धो विदेहेषु महायशाः ॥ 1.75.20 ॥

देवरातस्य राजर्षेर्ददौ हस्ते ससायकम्।
इदं च वैष्णवं राम धनुः परपुरञ्जयम् ॥ 1.75.21 ॥

ऋचीके भार्गवे प्रादाद् विष्णुः स न्यासमुत्तमम्।
ऋचीकस्तु महातेजाः पुत्रस्याप्रतिकर्मणः ॥ 1.75.22 ॥

पितुर्मम ददौ दिव्यं जमदग्नेर्महात्मनः।
न्यस्तशस्त्रे पितरि मे तपोबलसमन्विते ॥ 1.75.23 ॥

अर्जुनो विदधे मृत्युं प्राकृतां बुद्धिमास्थितः।
वधमप्रतिरूपं तु पितुः श्रुत्वा सुदारुणम्।
क्षत्रमुत्सादयं रोषाज्जातं जातमनेकशः ॥ 1.75.24 ॥

पृथिवीं चाखिलां प्राप्य कश्यपाय महात्मने।
यज्ञस्यान्तेऽददं राम दक्षिणां पुण्यकर्मणे ॥ 1.75.25 ॥

दत्त्वा महेन्द्रनिलयस्तपोबलसमन्वितः।
श्रुत्वा तु धनुषो भेदं ततोऽहं द्रुतमागतः ॥ 1.75.26 ॥

तदेवं वैष्णवं राम पितृपैतामहं महत्।
क्षत्रधर्मं पुरस्कृत्य गृहीष्व धनुरुत्तमम् ॥ 1.75.27 ॥

योजयस्व धनुःश्रेष्ठे शरं परपुरञ्जयम्।
यदि शक्तोऽसि काकुत्स्थ द्वन्द्वं दास्यामि ते ततः ॥ 1.75.28 ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये बालकाण्डे पञ्चसप्ततितमः सर्गः ॥